

2023-12-07
A2023/01649

Arbetsmarknadsdepartementet

Statistiska centralbyrån
701 89 Örebro

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

Uppdrag att genomföra en fördjupad analys om utanförskap

Regeringens beslut

Regeringen ger Statistiska centralbyrån (SCB) och Boverket i uppdrag att genomföra en fördjupad analys av olika områdens förutsättningar, behov och problem kopplat till utanförskap. Genom analysen ska myndigheterna identifiera geografiska områden där utanförskapet bedöms vara särskilt stort, och som har särskilda behov när det gäller insatser från det offentliga. Analysen ska utgå från indelningen Regionala statistikområden (RegSO). Vid genomförandet av uppdraget ska SCB och Boverket när det är relevant inhämta synpunkter från andra myndigheter, t.ex. Polismyndigheten och Brottsförebyggande rådet (Brå), samt vid behov enskilda kommuner.

Genom analysen ska områden med liknande förutsättningar, behov och problem som kan kopplas till utanförskap grupperas på ett sätt som underlättar för regeringen och andra aktörer vid planering, utformning och genomförande av insatser med olika inriktning. Vid gruppering av områden ska faktorer som till exempel kriminalitet, bidragsberoende, trångboddhet, lågt demokratiskt deltagande, svaga skolresultat och svag arbetsmarknadsetablering beaktas. Myndigheterna ska dels identifiera områden där utanförskapet är särskilt stort genom att göra en sammanvägd bedömning av olika områdens förutsättningar, behov och problem, dels identifiera områden som har specifika behov utifrån enskilda faktorer.

Myndigheterna ska vidare lämna förslag på hur resultatet av den fördjupade analysen, även efter uppdragets slutförande, kan hållas aktuell och integreras i nuvarande ordning för förvaltning och uppdatering av statistik, med beaktande av respektive myndighets uppdrag.

SCB och Boverket ska löpande informera Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider. Myndigheterna ska senast den 31 maj 2024 lämna en gemensam delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet). Myndigheterna ska senast den 15 oktober 2024 lämna en gemensam skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet).

SCB får under 2023 använda högst 200 000 kronor för uppdraget. SCB beräknas för 2024 få använda högst 700 000 kronor för uppdraget, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget. Boverket beräknas för 2024 få använda högst 300 000 kronor för uppdraget, under förutsättning att riksdagen anvisat medel för det aktuella anslaget. Kostnaden ska belasta utgiftsområde 13, anslag 1:1 Etableringsåtgärder, anslagspost 3 Uppföljning och utvärdering av integrationen. Medlen för 2023 utbetalas direkt till SCB från Kammarkollegiet utan rekvisition senast den 15 december 2023. Medlen för 2024 utbetalas direkt till SCB från Kammarkollegiet utan rekvisition senast den 1 februari 2024. Medel som inte förbrukas ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 15 oktober 2024. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Skälen till regeringens beslut

För att kunna vidta träffsäkra åtgärder behöver regeringen mer kunskap om vilka förutsättningar, behov och problem kopplat till utanförskap som finns i olika områden. Det kan exempelvis handla om åtgärder för att minska kriminalitet och otrygghet, förbättra skolresultat, förbättra etableringen på arbetsmarknaden, minska trångboddheten, öka det demokratiska deltagandet stärka engagemang i föreningsliv och civilsamhälle, förbättra hälsa eller minska bidragsberoendet. Sådana åtgärder kan också förväntas ha en positiv effekt på integrationen.

Regeringen bedömer att det socioekonomiska index och den områdestypsindelning som SCB och Delmos på regeringens uppdrag utvecklade och redovisade den 5 juli 2021 ger en indikation om ett områdes grad av utsatthet. Regeringens bedömning är emellertid att den inbördes variationen mellan olika områden med liknande indexvärde kan vara stor. Områdestypsindelningen ger till exempel begränsad information om vilka typer av behov som finns i olika områden, och därmed inte heller tillräcklig

information för att bedöma vilka åtgärder som har bäst förutsättningar att förändra situationen i dessa områden. Mot bakgrund av den variation som finns mellan olika områden, även inom samma områdestyp, är det inte uppenbart att indelningen ensamt lämpar sig som underlag för att rikta åtgärder eller resurser mot specifika områden.

Genom att områden med liknande förutsättningar, behov och problem grupperas blir det möjligt för regeringen och andra aktörer att med större träffsäkerhet planera, utforma och genomföra åtgärder för olika ändamål. Vid gruppering av områden bör myndigheterna beakta dels befolkningssammansättningen i området, dels andra relevanta egenskaper som är förknippade med området. Genom analysen förväntas det bli tydligt vilka behov som präglar specifika områden, samt vilka områden där flera typer av behov föreligger parallellt och där utanförskapet kan anses vara särskilt stort.

På regeringens vägnar

Johan Pehrson

Per Ibertsson

Kopia till

Finansdepartementet/BA, OFA/K, OFA/ESA
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/BB
Justitiedepartementet/KRIM, PO
Brottsförebyggande rådet
Kammarkollegiet
Polismyndigheten
Sveriges kommuner och regioner (SKR)